

NSPRV

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE

Novi Sad, Modene 5 tel/faks: 021/6616-886, 025/420-093, 023/515-757
e-mail: sindiso@sbb.rs, nsprv@open.telekom.rs, nsprv.zr@open.telekom.rs

Konačno Sindikat!

СВЕТСКИ ДАН УЧИТЕЉА „НАСТАВНИЦИ ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ“

Од кад је UNESCO (организација Уједињених нација за образовање, науку и културу) 1994. године донео Одлуку да се од тога дана на 05. октобар има славити Међународни дан учитеља, створена је још једна прилика - да на овај дан учитељи промовишу своју професију и међународне стандарде наставничке професије. Упркос чињеници да су већина наставног особља жене, родна неравноправност је и даље присутан проблем, и не само у свету и у земљама где су та права угрожена због традиционалних култура и архаичног приступа, већ и код нас. Стога се наш Синдикат са задовољством придружује акцији Интернационале образовања и других наставничких синдиката широм света, као што је, уосталом, активно суделовао и успешно реализовао и овогодишњу Глобалну недељу акције којој је био Први циљ: „Образовање за све девојчице и жене“.

НСПРВ подсећа на алармантне податке да 1/3 жена у Србији нема завршену основну школу, а да свега 6% женске популације има завршен факултет и да у општем проценту неписмености (од око 4%) жене суделују са чак 3%. Кад би ове податке превели на оне које говоре о функционалној неписмености којом је иначе обухваћена половина одрасле популације, ситуација би била још и гора. Нажалост, систематских података и истраживања овог проблема готово да и нема, па стога тешко можемо доћи и до податка о проценту ђака који одустају у току школовања од даљег школовања и о томе колико је жена међу њима.

Анализом старијих генерација уџбеника, дошли смо до закључка да постоји општа културна матрица која се понавља и која и даље у нашем друштву промовише патријархалне културне вредности као што су мир, слобода, патриотизам, поштовање културног идентитета... чији су носиоци углавном мушкарци. Иако у нашим уџбеницима има пуно емпатије за патњу жене и њен потчињени социјални положај, у њима се имплицитно наглашава порука да је задатак жене да буде жртва. Стога је и неопходно разбити тај и такве стереотипе и заложити се за остваривање Миленијумских циљева у образовању (Обезбедити универзално основно образовање и уједначити обухват дечака и девојчица на свим образовним нивоима), као и циљева Образовања за све (а нарочито циља број пет: Постићи родни паритет до 2005. и родну равноправност до 2015.), а нарочито из разлога што се описмењавањем смањује неравноправност полова, што само једна година више завршеног основног образовања повећава зараде девојака, односно жена за 10-20% и што нас искуство учи да жене и девојке боље користе свој новац, реинвестирајући га 90% у своје породице (за разлику од мушкараца, који то чине само 30-40%) и на тај начин помажу и породици и деци да превазилазе јаз између беде и оног социјално одговорнијег друштва. И не само то - већим обухватом образованих жена и подизањем образовног нивоа, недвосмислено се повећава и раст БДП, пошто се повећањем обухвата броја жена средњим стручним образовањем само за 1% годишњи БДП (по глави становника) повећава у просеку за 0,3%.

Образовање је и најбољи алат за искорењивање сиромаштва, пошто једна година основног образовања повећава зараде, било радника, било радница 5-15%, а свака завршена година средњег образовања донеће том раднику зараду већу од 15-25%. Бележимо (према подацима Републичке службе за запошљавање) и да је просечна зарада лица са факултетском спремом била 1,5 пута већа од зараде лица са вишом спремом или од зараде ВКВ радника, скоро 2 пута већа од зараде радника са ССС и нешто више од 3 пута већа од зараде НКВ радника.

Управо зато борба наставника за напред наведене циљеве и „Другу шансу“, као и „Повратак у школу“ нема алтернативу, те ће се Синдикат и убудуће залагати да се: родна равноправност имплементира у наставне планове и програме, на овом послу додатно ангажују жене наставници, обезбеди основно бесплатно и обавезно образовање за све, дозволи младим мајкама да се врате у школе, признају индиректни трошкови овакве наставе, елиминише родна пристрасност из уџбеника, девојке заштите од злостављања у школама, обезбеди подучавање на језику локалне заједнице, школе учине безбедним за девојчице и пропишу адекватне санкције за узнемиравање девојчица од стране ученика, наставника или других запослених у школама, додатна средства уложе у програме описмењавања неписмених одраслих са нагласком на програме за описмењавање жена, обезбеде адекватне плате и смештај за наставнике и студенте наставничких факултета, обезбеди стимулација за регрутовање наставника и задржавање како би се створио довољан број наставника обучених за реализацију ових циљева... Синдикат ће захтевати од Владе да обезбеди додатна средства за инвестирање у стручно усавршавање наставника, захтевати више средстава из ИДА фонда Светске банке (фонд Светске банке намењен најсиромашнијим земљама за развој програма у сектору образовања)... и све то због чињенице да образовање и нема алтернативу.

Нови Сад, 13.09.2011.год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
генерални секретар НСПРВ

